

Slovenski računovodski standard 33 (2007)

RAČUNOVODSKE REŠITVE V DRUŠTVIH IN INVALIDSKIH ORGANIZACIJAH

A. Uvod

Ta standard ureja računovodstvo v društvih in njihovih zvezah (odslej društvo) ter posebnosti pri izkazovanju odhodkov, prihodkov in poslovnega izida tistih društev, ki so na podlagi zakona o invalidskih organizacijah pridobila status invalidske organizacije.

Ta standard določa način vodenja poslovnih knjig in sestavljanja letnih poročil za društva ter obdeluje ugotavljanje in obravnavanje presežka prihodkov in presežka odhodkov. Določa tudi pravila pripoznavanja in vrednotenja bilančnih postavk.

Standard (poglavje B) je treba brati skupaj z opredelitvami ključnih pojmov (poglavjem C), pojasnili (poglavjem Č) in Uvodom v slovenske računovodske standarde (2006).

B. Standard

33.1. Društvo vodi temeljne poslovne knjige v skladu z izbranim načinom vodenja poslovnih knjig in na podlagi knjigovodskih listin, kakor določa ta standard.

33.2. Društvo vodi pomožne poslovne knjige v obsegu, ki je glede na področje in obseg njegove dejavnosti potreben za pojasnjevanje postavk v temeljnih poslovnih knjigah in za sprotno ugotavljanje stanja.

33.3. Društvo sestavi na podlagi podatkov, izkazanih v poslovnih knjigah, in popisa na koncu obračunskega obdobja letno poročilo, ki obsega

- bilanco stanja, ki izkazuje stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na koncu obračunskega obdobja, s pojasnili,
- izkaz poslovnega izida, ki izkazuje stroške, donose, prihodke in presežek prihodkov ali presežek odhodkov v obračunskem obdobju, s pojasnili,
- prilogo k izkazu poslovnega izida, ki prikazuje obseg pridobitne dejavnosti društva v obračunskem obdobju, s pojasnili, ter
- poročilo o poslovanju društva.

a) Letno poročilo

33.4. Društvo sestavi na koncu obračunskega obdobja bilanco stanja in izkaz poslovnega izida, računovodska pojasnila ter poročilo o poslovanju društva, kot določata zakon o društvih in ta standard.

33.5. Bilanco stanja sestavljajo najmanj tele postavke:

Sredstva

A. Dolgoročna sredstva

I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev

- II. Opredmetena osnovna sredstva
- III. Naložbene nepremičnine
- IV. Dolgoročne finančne naložbe
- V. Dolgoročne poslovne terjatve
- VI. Odložene terjatve za davek

B. Kratkoročna sredstva

- I. Sredstva (skupina za odtujitev) za prodajo
- II. Zaloge
- III. Kratkoročne finančne naložbe
- IV. Kratkoročne poslovne terjatve
- V. Denarna sredstva

C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve

Obveznosti do virov sredstev

A. Sklad

- I. Društveni sklad
- II. Presežek iz prevrednotenja

B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve

C. Dolgoročne obveznosti

- I. Dolgoročne finančne obveznosti
- II. Dolgoročne poslovne obveznosti
- III. Odložene obveznosti za davek

Č. Kratkoročne obveznosti

- I. Obveznosti, vključene v skupino za odtujitev
- II. Kratkoročne finančne obveznosti
- III. Kratkoročne poslovne obveznosti
- IV. Kratkoročni dolgovi do članov

D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

V posameznih postavkah bilance stanja se izkazujejo tile podatki:

Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve zajemajo knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev na dan bilanciranja, ki je razlika med njihovo nabavno vrednostjo in njihovim nabranim popravkom vrednosti, ter knjigovodsko vrednost dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev. V tej postavki se izkažejo tudi predujmi, dani za nakup neopredmetenih sredstev.

Opredmetena osnovna sredstva zajemajo knjigovodsko vrednost opredmetenih osnovnih sredstev na dan bilanciranja, ki je razlika med njihovo nabavno vrednostjo in njihovim nabranim popravkom vrednosti. V tej postavki se izkažejo tudi predujmi, dani za nakup opredmetenih osnovnih sredstev.

Naložbene nepremičnine zajemajo knjigovodsko vrednost opredmetenih naložbenih nepremičnin na dan bilanciranja, ki je razlika med njihovo nabavno vrednostjo in njihovim nabranim popravkom nabavne vrednosti. V tej postavki se izkažejo tudi predujmi, dani za nakup naložbenih nepremičnin.

Dolgoročne finančne naložbe zajemajo knjigovodsko vrednost dolgoročnih finančnih naložb na dan bilanciranja. Tisti zneski dolgoročnih finančnih naložb, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, se izkažejo med kratkoročnimi finančnimi naložbami.

Dolgoročne poslovne terjatve zajemajo knjigovodsko vrednost dolgoročnih poslovnih terjatev na dan bilanciranja. Tisti zneski dolgoročnih poslovnih terjatev, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, se izkažejo med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami.

Odložene terjatve za davek zajemajo knjigovodsko vrednost odloženih terjatev za davek.

Sredstva (skupina za odtujitev) za prodajo so nekratkoročna sredstva (skupina za odtujitev), za katerih (katere) knjigovodsko vrednost se utemeljeno predvideva, da bo poravnana predvsem s prodajo v naslednjih dvanajstih mesecih, in ne z nadaljnjo uporabo.

Zaloge zajemajo knjigovodsko vrednost zalog materiala in trgovskega blaga ter zalog proizvodov, nedokončane proizvodnje in nedokončanih storitev na koncu obračunskega obdobja.

Kratkoročne finančne naložbe zajemajo knjigovodsko vrednost kratkoročnih finančnih naložb na dan bilanciranja. V tej postavki se izkažejo tudi tisti zneski dolgoročnih finančnih naložb, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Kratkoročne poslovne terjatve zajemajo knjigovodsko vrednost kratkoročnih terjatev do članov razen kratkoročnih finančnih naložb, kratkoročnih terjatev do kupcev in drugih kratkoročnih poslovnih terjatev. V tej postavki se izkažejo tudi tisti zneski knjigovodske vrednosti dolgoročnih poslovnih terjatev, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Denarna sredstva zajemajo denarna sredstva na računih, prek katerih društvo posluje, depozite na takojšnji odpoklic, prejete čeke in gotovino v blagajni ter izdane čeke kot odbitno postavko.

Kratkoročne aktivne časovne razmejitev zajemajo zneske kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev na dan bilanciranja.

Društveni sklad zajema znesek ustanovne vloge, presežka prihodkov, razporejenega za določene namene, nerazporejenega presežka prihodkov in nepokritega presežka odhodkov (odbitna postavka). Če je znesek nepokritega presežka odhodkov večji od zneska ostalih sestavin društvenega sklada, se razlika izkaže kot postavka, ki zmanjšuje obveznosti do virov sredstev.

Presežek iz prevrednotenja zajema nabrane zneske iz prevrednotenja sredstev.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev zajemajo zneske rezervacij, oblikovanih z vnaprejšnjim vračunavanjem stroškov oziroma odhodkov, in zneske dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev.

Dolgoročne finančne obveznosti zajemajo zneske dobljenih dolgoročnih posojil na podlagi posojilnih pogodb in izdanih dolgoročnih dolžniških vrednostnih papirjev na dan bilanciranja. Tisti zneski dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem

obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, se izkažejo med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi.

Dolgoročne poslovne obveznosti zajemajo zneske dobljenih dolgoročnih blagovnih kreditov in drugih dolgoročnih poslovnih dolgov na dan bilanciranja. Tisti zneski dolgoročnih poslovnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, se izkažejo med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi.

Odložene obveznosti za davek zajemajo zneske obdavčljivih začasnih razlik.

Obveznosti, vključene v skupino za odtujitev, so zneski obveznosti, ki so povezani s sredstvi (skupino za odtujitev) za prodajo.

Kratkoročne finančne obveznosti zajemajo zneske dobljenih kratkoročnih posojil na podlagi posojilnih pogodb ter izdanih kratkoročnih dolžniških vrednostnih papirjev na dan bilanciranja. Zajemajo tudi tiste zneske dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Kratkoročne poslovne obveznosti zajemajo zneske kratkoročnih dolgov do članov in dobaviteljev, kratkoročnih dolgov do kupcev za prejete predujme in varščine ter drugih kratkoročnih dolgov iz poslovanja na dan bilanciranja. Zajemajo tudi tiste zneske dolgoročnih poslovnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Kratkoročne pasivne časovne razmejitev zajemajo zneske kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev na dan bilanciranja.

33.6. Društvo sredstva in obveznosti do virov sredstev računovodsko obravnava v skladu s SRS od 1 do 19. Ne glede na to pa društvo, ki v skladu z zakonom o društvih ni zavezano revidirati svojih računovodskih izkazov, lahko vrednoti sredstva in obveznosti do virov sredstev po tehle pravilih:

Neopredmetena sredstva se vrednotijo po dokumentirani nakupni ceni, povečani za nevračljive dajatve, ki jih mora društvo plačati za pridobitev neopredmetenega sredstva.

Nabavna vrednost podarjenih neopredmetenih sredstev, katerih nakupna cena oziroma tržna vrednost ni znana, se določi z ocenitvijo, pri čemer se upošteva nabavna vrednost enakih ali primerljivih neopredmetenih sredstev. Neopredmetena sredstva, ki jih je izdelalo društvo samo, se vrednotijo po nastalih stroških, ki jih je mogoče pripisati njihovi usposobitvi za uporabo.

Nabavna vrednost neopredmetenih sredstev se zmanjšuje posredno z letnimi popravki te vrednosti, ugotovljenimi na podlagi amortizacijskih stopenj, ki jih društvo vnaprej izračuna na podlagi ocenjenih dob koristnosti.

Neopredmetena sredstva se ne prevrednotujejo.

Dolgoročno razmejeni stroški (stroški razvijanja in vnaprej plačani stroški) so tisti stroški, ki se nanašajo na več obračunskih obdobj. Vrednotijo se z zaračunanimi zneski, razen vnaprej plačanih stroškov, ki se vrednotijo s plačanimi zneski. Za znesek, ki se prenese v stroške, se vnaprej plačani stroški zmanjšajo neposredno, stroški razvijanja pa se zmanjšujejo posredno z letnimi popravki, ugotovljenimi na podlagi amortizacijskih stopenj, ki jih vnaprej določi društvo.

Opredmetena osnovna sredstva se vrednotijo po dokumentirani nakupni ceni, povečani za nevračljive dajatve, ki jih mora društvo plačati za pridobitev opredmetenega osnovnega sredstva.

Nabavna vrednost podarjenih opredmetenih osnovnih sredstev, katerih nakupna cena oziroma tržna vrednost ni znana, se določi z ocenitvijo, pri čemer se upošteva nabavna vrednost enakih ali primerljivih opredmetenih osnovnih sredstev.

Opredmeteno osnovno sredstvo, ki ga je izdelalo društvo samo, se ovrednoti po nastalih stroških, ki jih je mogoče pripisati njegovi usposobitvi za uporabo.

Opredmeteno osnovno sredstvo, pridobljeno na podlagi finančnega najema, se ovrednoti po nakupni ceni tega oziroma tržni ceni enakega opredmetenega osnovnega sredstva v času pridobitve, povečani za nevračljive dajatve, ki jih mora društvo plačati za pridobitev opredmetenega osnovnega sredstva.

Opredmeteno osnovno sredstvo, ki ga je društvo pridobilo z zamenjavo, se ovrednoti po knjigovodski vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva, ki ga je društvo dalo v zameno zanj, upoštevajoč pri tem plačilo ali prejem razlike v denarju oziroma prejeta ali dano drugo nadomestilo.

Stroški, ki nastanejo v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, danim v uporabo, so stroški obračunskega obdobja, v katerem nastanejo. Ne glede na določbo prejšnjega stavka ti stroški povečujejo nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, če povečujejo ali izboljšujejo njegovo zmogljivost. Stroški velikih popravil opredmetenega osnovnega sredstva znižujejo popravek nabavne vrednosti tega opredmetenega osnovnega sredstva.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva se zmanjšuje posredno z letnimi popravki te vrednosti, ugotovljenimi na podlagi amortizacijskih stopenj, ki jih društvo vnaprej izračuna na podlagi ocenjene dobe koristnosti.

Društvo lahko ob prenosu poslovnih prostorov, ki so del zgradbe (etažna lastnina), v uporabo, če je v njihovi nabavni vrednosti zajeta tudi vrednost pridobitve solastniškega deleža na pripadajočem zemljišču, določi preostalo vrednost pridobljenih poslovnih prostorov v znesku, izračunanem na podlagi podatkov o ceni stavbnega zemljišča in odstotnega deleža površine ali vrednosti pridobljenih poslovnih prostorov glede na celotno površino oziroma vrednost zgradbe, v kateri so poslovni prostori.

Opredmeteno osnovno sredstvo se začne amortizirati prvi dan naslednjega meseca potem, ko je razpoložljivo za uporabo.

Opredmetena osnovna sredstva se zaradi okrepitve ne prevrednotujejo, zaradi oslabitve pa se lahko prevrednotujejo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo tržno vrednost. Za znesek prevrednotenja zaradi oslabitve se izkažejo drugi odhodki.

Dolgoročne finančne naložbe v posojila se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin terja od dolžnikov. Naložbe v kapital, vrednostne papirje in terjatve, pridobljene z nakupom, se vrednotijo po nakupni ceni.

Dolgoročne finančne naložbe se ne prevrednotujejo, razen tistih, ki so namenjene trgovanju. Te se prevrednotujejo v skladu z določbami SRS 3.

Dolgoročne finančne naložbe, za katere se utemeljeno domneva, da ne bodo poravnane oziroma ne bodo poravnane v celoti, mora društvo razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Dolgoročne poslovne terjatve se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin terja od dolžnikov.

Dolgoročne poslovne terjatve se ne prevrednotujejo.

Dolgoročne poslovne terjatve, za katere se utemeljeno domneva, da ne bodo poravnane oziroma da ne bodo poravnane v celoti, mora društvo razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Odložene terjatve za davek se vrednotijo v skladu s SRS 5.

Zaloge materiala in trgovskega blaga se vrednotijo po nakupnih cenah, **zaloge proizvodov in nedokončane proizvodnje** pa s stroški izdelavnega materiala in tujih izdelavnih storitev. Porabljene zaloge se vrednotijo po izbrani metodi.

Zaloge materiala in trgovskega blaga se lahko na koncu obračunskega obdobja ovrednotijo po zadnjih dokumentiranih nakupnih cenah, zaloge proizvodov in nedokončane proizvodnje pa

po zadnjih cenah potroškov izdelavnega materiala in tujih izdelavnih storitev. Za ugotovljene razlike se popravijo stroški porabljenega materiala ali prodanega trgovskega blaga oziroma materiala in storitev.

Kratkoročne finančne naložbe, razen naložb v kapital, vrednostne papirje in terjatve, pridobljene z nakupom, se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin terja od dolžnikov. Naložbe v kapital, vrednostne papirje in terjatve, pridobljene z nakupom, se vrednotijo po nakupni ceni.

Kratkoročne finančne naložbe se ne prevrednotujejo, razen tistih naložb, ki so namenjene trgovanju. Za take naložbe se uporabljajo določbe SRS 3 o prevrednotovanju.

Kratkoročne finančne naložbe, za katere se utemeljeno domneva, da ne bodo poravnane oziroma da ne bodo poravnane v celoti, mora društvo razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Kratkoročne poslovne terjatve se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin terja od dolžnikov.

Kratkoročne poslovne terjatve se ne prevrednotujejo.

Kratkoročne poslovne terjatve, za katere se utemeljeno domneva, da ne bodo poravnane oziroma da ne bodo poravnane v celoti, mora društvo razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Denarna sredstva se vrednotijo v skladu s SRS 7.

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve se vrednotijo v skladu s SRS 12.

Dolgoročne finančne obveznosti in **dolgoročne poslovne obveznosti** se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin dolguje upnikom.

Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin dolguje upnikom.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve se vrednotijo v skladu s SRS 10. Rezervacije se oblikujejo v breme ustrezne vrste stroškov.

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve se vrednotijo v skladu s SRS 12.

Pri računovodskem obravnavanju poslovnih dogodkov, glede katerih ta standard ne določa pravil, uporabljajo društva pravila, določena s splošnimi slovenskimi računovodskimi standardi

33.7. Društveni sklad se vrednoti v znesku razlike med vrednostjo sredstev skupaj z aktivnimi časovnimi razmejitvami ter vrednostjo dolgov skupaj z rezervacijami, pasivnimi časovnimi razmejitvami in presežkom iz prevrednotenja.

33.8. Izkaz poslovnega izida sestavljajo najmanj tele postavke:

1. Prihodki od dejavnosti
 - a) dotacije iz Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji
 - b) dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev
 - c) dotacije iz drugih fundacij, skladov in ustanov
 - č) donacije drugih pravnih in fizičnih oseb
 - d) prispevki uporabnikov posebnih socialnih programov
 - e) članarine in prispevki članov
 - f) prihodki od prodaje trgovskega blaga, storitev in proizvodov
 - g) ostali prihodki od dejavnosti
2. Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje

3. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje
4. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve
5. Donosi od dejavnosti (1 + 2- 3 + 4)
6. Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga
 - a) Nabavna vrednost nabavljenih materiala in trgovskega blaga
 - b) Povečanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga
 - c) Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga
7. Stroški storitev
8. Stroški dela
9. Dotacije drugim pravnim osebam
10. Odpisi vrednosti
11. Drugi odhodki iz dejavnosti
12. Finančni prihodki
13. Finančni odhodki
14. Drugi prihodki
15. Drugi odhodki
16. Davek od dohodkov
17. Odloženi davki
18. Presežek prihodkov obračunskega obdobja (5 – 6 – 7 – 8 - 9 - 10 - 11 + 12 - 13 + 14 - 15 – 16 ± 17)
19. Presežek odhodkov obračunskega obdobja (6 + 7 + 8 + 9 + 10 +11 + 13 +15 - 16 ± 17 – 5 – 12 – 14)
20. Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj.

Društva, ki podatke o stroških porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga zagotavljajo v svojih poslovnih knjigah, ne vpisujejo podatkov v alinejah od a) do c).

Društva, ki so po zakonu o društvih zavezana revidirati svoje računovodske izkaze, morajo v izkazu poslovnega izida postavko 12 razčleniti takole:

- a) Finančni prihodki iz deležev
- b) Finančni prihodki iz danih posojil
- c) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev

ter postavko 13:

- a) Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb
- b) Finančni odhodki iz finančnih obveznosti
- c) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti

V posameznih postavkah izkaza poslovnega izida se izkažejo tile podatki:

Prihodki od dejavnosti zajemajo zneske članarin, prostovoljnih prispevkov članov, dotacij iz fundacij oziroma ustanov, dotacij iz proračunskih sredstev, donacij pravnih in fizičnih oseb,

prihodkov od prodaje materiala, proizvodov, trgovskega blaga in storitev ter drugih prihodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti, ki se nanašajo na obračunsko obdobje.

Povečanje vrednosti zalog proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev je razlika med (večjo) vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na koncu obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na začetku obračunskega obdobja.

Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev je razlika med (večjo) vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na začetku obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na koncu obračunskega obdobja.

Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve so proizvodi, ki jih ustvari društvo, ali storitve, ki jih opravi društvo, in nato zajame med svoja opredmetena osnovna sredstva ali neopredmetena sredstva.

Donosi od dejavnosti se ugotovijo tako, da se poslovni prihodki popravijo za razliko med (večjo) vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na koncu obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na začetku obračunskega obdobja.

Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga se ugotovijo tako, da se od vrednosti zalog na začetku obračunskega obdobja, povečane za vrednost nabav v obračunskem obdobju, odšteje vrednost zalog na koncu obračunskega obdobja.

Nabavna vrednost nabavljenih materiala in trgovskega blaga zajema vrednost materiala in trgovskega blaga, nabavljenih v obračunskem obdobju, obračunano po nakupnih cenah.

Povečanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga je razlika med (večjo) vrednostjo zalog materiala in trgovskega blaga na koncu obračunskega obdobja ter njihovo vrednostjo na začetku obračunskega obdobja.

Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga je razlika med (večjo) vrednostjo zalog materiala in trgovskega blaga na začetku obračunskega obdobja ter njihovo vrednostjo na koncu obračunskega obdobja.

Stroški storitev zajemajo vrednosti v obračunskem obdobju opravljenih storitev drugih pravnih in fizičnih oseb, ki bremenijo poslovni izid v obračunskem obdobju.

Stroški dela zajemajo zneske plač, nadomestil plač, kolikor bremenijo društvo, dajatev v naravi, vrednosti daril in nagrad zaposlencem, prejemkov ali povračil, ki pripadajo zaposlencem na podlagi delovnega razmerja, ter dajatev, ki se obračunavajo od naštetih prejemkov in bremenijo društvo.

Dotacije drugim pravnim osebam zajemajo zneske sredstev, ki jih društvo prenese drugim pravnim osebam skladno z nameni, za katere je ustanovljeno.

Odpisi vrednosti zajemajo zneske stroškov amortizacije, prevrednotovalnih poslovnih odhodkov pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih ter prevrednotovalnih poslovnih odhodkov pri drugih postavkah.

Finančni prihodki zajemajo zneske obresti in drugih finančnih prihodkov, ki se nanašajo na obračunsko obdobje.

Finančni odhodki zajemajo zneske obresti, popravkov oziroma odpisov finančnih naložb in drugih finančnih odhodkov, ki bremenijo prihodke v obračunskem obdobju.

Drugi prihodki zajemajo zneske neobičajnih postavk, popisnih presežkov in dobičkov, nastalih pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, ter druge podobne postavke. Med drugimi prihodki se izkazujejo tudi prevrednotovalni prihodki, nastali ob odpravi oslabitve sredstev.

Drugi odhodki zajemajo zneske neobičajnih postavk, popisnih primanjkljajev, popravkov sredstev, izgub, nastalih pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, in drugih podobnih postavk ter zneske dajatev razen tistih, ki sodijo med stroške dela

ali se vračunavajo v nabavno (nakupno) vrednost pridobljenih materiala, storitev, blaga ter opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Davek od dohodkov pravnih oseb je znesek obveznosti za plačilo tega davka, ki ga ugotovi društvo za obračunsko obdobje.

Presežek prihodkov obračunskega obdobja je razlika med (večjim) zneskom prihodkov in zneskom odhodkov v obračunskem obdobju, zmanjšana za obračunani davek od dohodkov pravnih oseb.

Presežek odhodkov obračunskega obdobja je razlika med (večjimi) odhodki in prihodki v obračunskem obdobju.

Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj zajema tisti znesek presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj, ki ga društvo nameni za pokrivanje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja.

33.9. Stroški, odhodki in prihodki se računovodsko obravnavajo po SRS 1 do 19. Ne glede na to pa lahko društvo, ki po zakonu o društvih ni zavezano revidirati svojih računovodskih izkazov, na kontih stroškov materiala in prodanega trgovskega blaga knjiži med obračunskim obdobjem nakupno vrednost tedaj kupljenih količin materiala in trgovskega blaga, na koncu obračunskega obdobja pa uskladi znesek stroškov porabljenega ali prodanega materiala in prodanega trgovskega blaga glede na spremembo vrednosti zalog, ugotovljeno s popisom količin in njihovim ovrednotenjem po zadnjih nakupnih cenah.

b) Vodenje poslovnih knjig

33.10. Društvo vodi poslovne knjige na način, ki omogoča izkazovanje podatkov, potrebnih za sestavitev letne bilance stanja in izkaza poslovnega izida. Če v skladu s tem standardom ne izkazuje podatkov, potrebnih za sestavitev računovodskih izkazov, v poslovnih knjigah, jih zagotovi z letnim popisom.

Društvo vodi poslovne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva, prirejenega za njegove potrebe, razen če se v svojem temeljnem ali drugem aktu odloči za uporabo enostavnega knjigovodstva v skladu z naslednjim (tretjim) odstavkom.

Društvo lahko vodi poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva, pojasnenih v SRS 33.11, če zadošča vsaj dvema izmed tehle sodil:

- povprečno število redno zaposlenih na zadnji dan prejšnjega obračunskega obdobja ne presega 2;
- letni prihodki prejšnjega obračunskega obdobja ne presegajo 20.864,63 evra;
- povprečna vrednost sredstev (aktive) na začetku obračunskega obdobja ne presega 41.729,26 evra.

Društvo, ki je v obračunskem obdobju, za katero sestavlja letno poročilo, opravljalo tudi pridobitno dejavnost, mora sestaviti prilogo k izkazu poslovnega izida v obliki iz SRS 33.8, v kateri bo navedlo zneske, ki se nanašajo na pridobitno dejavnost.

Društvo mora za sestavitev priloge iz prejšnjega odstavka sprejeti ustrezna sodila za razvrščanje posrednih stroškov na tiste, ki se nanašajo na pridobitno dejavnost, in tiste, ki se nanašajo na nepridobitno dejavnost. V primerih, ko ni mogoče določiti ustreznega sodila, se kot sodilo upošteva razmerje med prihodki, doseženimi z opravljanjem pridobitne dejavnosti, in prihodki, doseženimi z opravljanjem nepridobitne dejavnosti društva v obračunskem obdobju. Sodila mora društvo razkriti v prilogi.

33.11. Društvo, ki izpolnjuje pogoje, določene v tretjem odstavku SRS 33.10, lahko vodi poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva, ki obsega knjigo prihodkov in odhodkov ter knjigo terjatev in obveznosti.

Knjiga prihodkov in odhodkov ima stolpce po vrstah prihodkov in odhodkov, kar skupaj z drugimi evidencami ter popisom sredstev in obveznosti do njihovih virov omogoča sestavitev izkaza poslovnega izida na koncu obračunskega obdobja.

Knjiga terjatev in obveznosti je razčlenjena po njihovih vrstah. Podatke o terjatvah in obveznostih ter njihovem poravnavanju vpisuje društvo najmanj enkrat mesečno.

Ne glede na prejšnje določbe lahko društvo, katerega prihodki prejšnjega obračunskega obdobja so manjši od 8.345,85 evra, vodi le knjigo prejemkov in izdatkov (blagajniški dnevnik), preostale podatke za letno poročilo pa zagotovi z letnim popisom in ocenitvijo.

33.12. Kot poslovno dokumentacijo mora društvo zagotoviti tudi po časovnem zaporedju urejene izpiske o spremembah stanja na računih pri bankah.

33.13. Društvo, ki vodi poslovne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva, zagotovi v njih najmanj konte, ki so potrebni za letno izkazovanje premoženjsko-finančnega poslovanja v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida. Konte določi skladno s kontnim okvirom, ki ga predpiše Slovenski inštitut za revizijo, in svojimi potrebami.

33.14. Društvo, ki ima v lasti ali finančnem najemu opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva, mora ne glede na izbrani način vodenja poslovnih knjig voditi register opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev. Vanj vpiše registrsko številko opredmetenega osnovnega sredstva in neopredmetenega sredstva, datum pridobitve, ime, podatke o listini o pridobitvi, prvotno nabavno vrednost in podatke o odtujitvi. V register ne vpisuje prevrednotenij in popravkov vrednosti.

33.15. Knjižbe v poslovnih knjigah morajo temeljiti na verodostojnih knjigovodskih listinah in biti opravljene najpozneje v mesecu dni od dneva izdaje ali prejetja teh listin. Še ne knjižene knjigovodske listine morajo biti na voljo na kraju, kjer društvo vodi poslovne knjige.

Društvo vodi poslovne knjige na prostih listih, vezane ali prenesene v računalnik, tako da se lahko po potrebi tiskajo ali prikazujejo na zaslonu. Poslovne knjige zaključi s stanjem na dan 31. decembra, v primeru prenehanja opravljanja svoje dejavnosti oziroma statusne spremembe pa z dnem te spremembe. Registra opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev ne zaključuje.

Društvo vodi poslovne knjige po načelih urejenega knjigovodstva, ki so zapisana v SRS 22 – Poslovne knjige.

Društvo v poslovnih knjigah ali posebnih evidencah zagotavlja podatke o porabi namenskih javnih in drugih sredstev, prejetih za delovanje, za izvajanje posebnih socialnih programov in naložbe.

c) Knjigovodske listine

33.16. Knjigovodska listina je verodostojna, če se pri njenem kontroliranju pokaže, da lahko strokovna oseba, ki ni sodelovala v poslovnem dogodku, na njeni podlagi popolnoma jasno in brez dvomov spozna naravo in obseg poslovnega dogodka.

č) Popis sredstev in dolgov

33.17. Društvo mora ne glede na način vodenja poslovnih knjig na koncu obračunskega obdobja popisati sredstva in dolgove. Popis mora opraviti tudi na začetku oziroma ob prenehanju opravljanja dejavnosti in ob nastanku statusne spremembe.

Popisni list podpišejo osebe, ki so opravile popis, in odgovorni predstavnik društva. V njem so predvsem tile podatki:

1. *opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva*: zaporedna oziroma registrska številka in ime (vrsta), nabavna vrednost, popravek vrednosti pred prevrednotenjem, popravek vrednosti zaradi amortiziranja, popravek vrednosti zaradi prevrednotenja ter knjigovodska vrednost;
2. *zaloge materiala in trgovskega blaga*: vrsta, merska enota, količina, nabavna (nakupna) cena in nabavna vrednost; na posebnem popisnem listu se popišejo zaloge nekurantnih materiala in trgovskega blaga;
3. *zaloge gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev*: vrsta, merska enota in količina ter stroškovna cena (določena v skladu z izbrano metodo) glede na stopnjo dokončanosti; na posebnem popisnem listu se popišejo zaloge nekurantnih proizvodov;
4. *terjatve*: naslov, številka in datum računa oziroma druge knjigovodske listine, znesek terjatve oziroma posojila pred prevrednotenjem, znesek prevrednotenja, znesek terjatve po prevrednotenju; na posebnem popisnem listu se popišejo dvomljive, sporne in neizterljive terjatve;
5. *dolgovi*: naslov, številka in datum računa oziroma druge knjigovodske listine, znesek dolga oziroma posojila pred prevrednotenjem, znesek prevrednotenja, znesek dolga oziroma posojila po prevrednotenju;
6. *dolžniški vrednostni papirji*: vrsta, znesek terjatve oziroma obveznosti na podlagi dolžniškega vrednostnega papirja pred prevrednotenjem, znesek prevrednotenja, znesek terjatve oziroma obveznosti na podlagi dolžniškega vrednostnega papirja po prevrednotenju;
7. *finančne naložbe*: vrsta, znesek naložbe pred prevrednotenjem, znesek prevrednotenja, znesek naložbe po prevrednotenju;
8. *denarna sredstva v blagajni in banki ter čeki*: znesek gotovine v blagajni po apoenih, znesek denarnih sredstev po bančnih računih in znesek terjatev iz prejetih čekov po izdajateljih.

d) Dostop do poslovnih knjig in poročil

33.18. Poslovne knjige morajo biti v času delovanja društva na njegovem sedežu oziroma v kraju delovanja, kjer je registrirano. Če vodi poslovne knjige knjigovodski servis ali druga oseba, ki ima dovoljenje za opravljanje te dejavnosti, so lahko pri njem (njej).

C. Opredelitve ključnih pojmov

33.19. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

- a) **Društvo** je organizacija, ustanovljena v skladu z zakonom o društvih.
- b) **Invalidska organizacija** je organizacija, ustanovljena v skladu z zakonom o društvih, ki ima po zakonu o invalidskih organizacijah status invalidske organizacije.
- c) Z izrazom **obračunsko obdobje** je mišljeno koledarsko leto.
- č) Pri pojmovanju **sredstev** društva je treba upoštevati pravila iz splošnih slovenskih računovodskih standardov in tole dodatno opredelitev:

Zaloge so vse oblike surovin, materiala, blaga, nedokončanih proizvodov in storitev ter proizvodov, s katerimi razpolaga društvo.

- d) Pri pojmovanju **obveznosti do virov sredstev društva** je treba upoštevati pravila iz splošnih računovodskih standardov in tole dodatno opredelitev:

Društveni sklad je lastni vir financiranja društva. Sestavljen je iz ustanovitvenih vlog članov društva, namenskih skladov in presežka prihodkov, zmanjšuje pa ga presežek odhodkov.

- e) **Presežek prihodkov** je tisti del prihodkov obračunskega obdobja, ki ostane društvu po pokritju vseh odhodkov tega obdobja.
- f) **Presežek odhodkov** je tisti del odhodkov obračunskega obdobja, ki ga društvo ne pokrije s prihodki tega obdobja.
- g) **Pravne podlage** so predpisi, pogodbe, sodne odločitve in pisno izražene odločitve upnikov ali lastnikov, da se odpovedujejo pravicam oziroma lastništvu na sredstvih.
- h) **Nekurantne zaloge** so zaloge materiala, proizvodov in trgovskega blaga, ki so poškodovani, nepotrebni oziroma neuporabni za opravljanje dejavnosti ali pa je njihova knjigovodska vrednost večja od nadomestljive oziroma tržne.
- i) **Dvomljiva terjatev** je terjatev, ki bi jo dolžnik že moral poravnati, pa je še ni, in terjatev, ki še ni zapadla v plačilo, pa okoliščine kažejo, da je dolžnik ob zapadlosti v celoti ali delno ne bo poravnal.
- j) **Sporna terjatev** je terjatev, ki je dolžnik v celoti ali delno ne prizna.
- k) **Neizterljiva terjatev** je terjatev, ki ne bo plačana, ker je dolžnik nedosegljiv ali ugovarja zaradi zastaranja ali ker za takšno domnevo obstajajo drugi razlogi.
- l) **Metoda za obračunavanje porabljenih zalog** je lahko metoda zaporednih cen ali metoda tehtanih povprečnih cen vključno z metodo drsečih povprečnih cen.
- m) Pri pojmovanju **vrednosti sredstev** je treba upoštevati te opredelitve:
 - Nakupna cena** je v računu ali pogodbi navedena cena količinske enote, ki jo je treba plačati in je že zmanjšana za v računu ali pogodbi odobrene popuste, a ne tudi za pozneje dobljene popuste, ki zmanjšujejo odhodke poslovanja obračunskega obdobja, v katerem so bili prejeti.
 - Tržna cena** je cena, po kateri je prodajalec pripravljen prodati blago in ga lahko tudi proda.
- n) **Poročilo o poslovanju** vsebuje opis poslovanja društva v obračunskem obdobju, za katero se sestavlja, in sicer predvsem način uresničevanja namena in ciljev društva v obračunskem obdobju, opredeljenih v temeljnem aktu in finančnih načrtih, ter opis drugih pomembnih zadev s področja poslovanja društva, ki pripomorejo k boljšemu razumevanju letnega poročila. Društva, ki opravljajo več vrst pridobitnih dejavnosti, opišejo tudi njihovo vrsto in obseg.
- o) **Velika popravila** so obsežnejša popravila opredmetenih osnovnih sredstev, ki se pojavljajo v daljših obdobjih in so namenjena ohranjanju uporabnosti opredmetenega osnovnega sredstva ter pomembno povečujejo njegovo tržno vrednost. Takšna popravila so na primer obnove streh, fasad, instalacij in podobna popravila na zgradbah ali generalna popravila (remont) strojev.

Č. Pojasnila

33.20. Gospodarske kategorije, obravnavane v tem standardu, so pojasnjene v splošnih računovodskih standardih, razen če so v tem standardu opredeljene drugače.

33.21. Društvo določi ob prenosu opredmetenega osnovnega sredstva v uporabo način računovodskega obravnavanja (pripoznavanja) stroškov, ki sestavljajo njegovo nabavno vrednost. Izbrani način se v dobi koristnosti takega sredstva ne more spreminjati.

33.22. Društvo ima lahko v okviru društvenega sklada tudi rezerve ter namenske sklade za izobraževalne, socialne in druge namene v skladu s svojimi pravili in odločitvami. Društveni sklad se na podlagi poslovnega izida društva v obračunskem obdobju poveča za presežek prihodkov ali zmanjša za presežek odhodkov. Ko se društvo razpusti, se najprej poravnajo njegove obveznosti do drugih, preostanek društvenega sklada (sredstev) pa se nameni tistemu upravičencu, ki ga določa predpis oziroma temeljni akt društva.

33.23. Finančne naložbe, poslovne terjatve ter finančne in poslovne obveznosti, izražene v tuji valuti, se v poslovnih knjigah izkazujejo po srednjem tečaju Banke Slovenije. Njihovi preračuni ob plačilu ter na koncu obračunskega obdobja povečujejo finančne prihodke oziroma odhodke. Finančne prihodke oziroma odhodke povečujejo tudi spremembe finančnih naložb, poslovnih terjatev ter finančnih in poslovnih obveznosti, ki temeljijo na drugih pravnih podlagah.

Uskladitev vrednosti finančnih naložb, poslovnih terjatev ter finančnih in poslovnih obveznosti se opravi na dan nastanka pravne podlage, ki je povzročila spremembo vrednosti, pri usklajevanju na podlagi dogovorjenega prevrednotovanja pa tudi pri sestavljanju letnega poročila.

33.24. Društvo lahko pokrije presežek odhodkov iz rezerv, iz presežkov prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj, lahko pa tudi v breme drugih delov društvenega sklada.

33.25. Kot kratkoročne pasivne časovne razmejitev se izkazujejo tudi prejeta denarna sredstva, namenjena pokrivanju izbranih stroškov oziroma odhodkov, razen prejetih denarnih sredstev, namenjenih pridobivanju opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, ki se izkazujejo kot dolgoročne pasivne časovne razmejitev, namenjene pokrivanju amortizacijskih stroškov.

33.26. Društvo, ki je do 31. decembra 2006 obravnavalo stroške, ki sestavljajo nabavno vrednost opredmetenega osnovnega sredstva ali neopredmetenega sredstva, kot stroške naložbenja, s 1. januarjem 2007 preide na obračunavanje amortizacijskih stroškov od tako pripoznanih opredmetenih in neopredmetnih osnovnih sredstev. Sklad osnovnih sredstev s 1. januarjem 2007 društva ukinejo in stanje na ta dan izkažejo kot dolgoročne pasivne časovne razmejitev.

33.27. Društva izkažejo v otvoritveni bilanci za leto 2007 vrednosti sredstev in obveznosti do njihovih virov, kakršne so bile izkazane na dan 31. decembra 2006, razen v primeru, pojasnjemem v SRS 33.28.

33.28. Društvo, ki na dan 31. decembra 2006 izkazuje v poslovnih knjigah v okviru sklada osnovnih sredstev prevrednotovalni popravek iz naslova prevrednotenja posameznih opredmetenih osnovnih sredstev, pobota znesek prevrednotovalnega popravka z zneskom nabavne vrednosti teh opredmetenih osnovnih sredstev. Ne glede na določbo prejšnjega odstavka društvo, ki uporablja splošne računovodske standarde in se je odločilo vrednotiti opredmetena osnovna sredstva po modelu prevrednotenja, prenese v otvoritveni bilanci za leto 2007 ustrezen del sklada osnovnih sredstev na presežek iz prevrednotenja.

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

33.29. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji dne 8. decembra 2006. K njemu je dal soglasje minister za finance. Društva in invalidske organizacije ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2007.

Društva in invalidske organizacije z dnem začetka uporabe tega standarda prenehajo uporabljati SRS 33 (2006) – Računovodske rešitve v društvih in invalidskih organizacijah.